

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/225/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1515200242
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Svetlovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1515200242.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľky: I.. I. L., bytom B. XXX, proti odporcovi: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 753, Pribinova 25, Bratislava, zast. JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, Bratislava, o nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V zo dňa 15. januára 2015, č. k. 24C/7/2015 - 45, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušuje a konanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vedené na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 24C/7/2015 zastavuje.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie, ktorým odporcovi uložil povinnosť zdržať sa výkonu práv vyplývajúcich zo zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXX-XXXXX, uzavretej dňa 28. 3. 2014 medzi odporcom ako veriteľom a dlžníkom TOMO TRADE, s.r.o., IČO: 46 554 777, B. XXX a spoludlžníkom L. L., M.. XX. X. XXXX, bytom Č. XXX a zmenkového a platobného rozkazu vydaného Okresným súdom Bratislava V dňa 12. 11. 2014, č. k. 5Zm 324/2014 - 12, vo vzťahu k uspokojovaniu pohľadávky z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov I.. L. a L. L.. Súčasne bola navrhovateľke napadnutým uznesením uložená povinnosť v lehote 30 dní od doručenia tohto uznesenia podať návrh na začatie konania na súde na určenie neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXX-XXXXX, uzavretej dňa 28. 3. 2014 medzi odporcom ako veriteľom a dlžníkom - TOMO TRADE, s.r.o., IČO: 46 554 777, B. XXX a spoludlžníkom L. L., nar. XX. X. XXXX, bytom Č. XXX a povinnosť zaplatiť na účet súdu súdny poplatok za návrh na nariadenie predbežného opatrenia v sume 33,- eur.

Navrhovateľka návrh na nariadenie predbežného opatrenia odôvodnila na tom skutkovom základe, že s manželom L. L. je v rozvodovom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III od 8. 10. 2014. Jej manžel podniká v oblasti stavebníctva, je spoločníkom a konateľom spoločnosti TOMO TRADE, s.r.o., IČO: 46 554 777, B. XXX a v rámci svojich podnikateľských aktivít uzavrel s odporcom ako veriteľom dňa 28. 3. 2014 zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXX-XXXXX, predmetom ktorej bola suma 13.2484,- eur, v ktorej vystupuje v postavení spoludlžníka ako fyzická osoba. Na návrh odporcu Okresný súd Bratislava V vydal dňa 12. 11. 2014 zmenkový platobný rozkaz, č. k. 5Zm/324/2014 - 12, ktorým uložil odporcom: spoločnosti TOMO TRADE, s.r.o. a L. L., spoločne a nerozdielne zaplatiť zmenkovú sumu 19.982,40 eur spolu so 6 % úrokom od 14. 8. 2014 do zaplatenia, zmenkovú odmenu 66,61 eur a náhradu trov konania v sume 2.110,14 eur. Podľa navrhovateľky uzatvorením predmetnej zmluvy boli porušené ustanovenia § 145 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov, v ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov, inak je právny úkon neplatný. Pohľadávka veriteľa vznikla za trvania manželstva a pri výkone rozhodnutia môže byť uspokojená i z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a preto má navrhovateľka za to, že zmluva o úvere je neplatná v časti, v ktorej sa jej manžel zaviazal ako spoludlžník k plneniu zmluvy bez jej súhlasu. Listami zo dňa 9. 1. 2015 navrhovateľka požiadala veriteľa, dlžníka a spoludlžníka, aby dobrovoľne odstránili nedostatok zmluvného vzťahu. S poukazom na

možnosť uplatnenia práv veriteľa zo zmluvy o revolvingovom úvere Č.. XXXXXX-XXXXX a zmenkového platobného rozkazu č. 5Zm/324/2014 - 12 formou exekúcie na majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, by mohlo dôjsť k veľkým škodám, preto je podľa navrhovateľky vo veci potrebné nariadiť predbežné opatrenie.

Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na cieľ predbežného opatrenia, ktorým je provizórna (dočasná) úprava pomerov účastníkov konania s cieľom umožniť ničím nerušené judikovanie vo veci samej s tým, že dočasné rozhodnutie môže slúžiť aj ako záruka efektívnosti budúceho núteného výkonu súdneho rozhodnutia. Uviedol, že v predmetnej veci sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia majúca za to, že splnenie podmienky potreby úpravy pomerov medzi účastníkmi konania je dané s poukazom na skutočnosť, že manžel navrhovateľky uzavrel ako spoludlžník zmluvu o revolvingovom úvere s odporcom ako veriteľom, pričom z návrhu nevyplýva, že by došlo k zrušeniu bezpodielového spoluvlastníctva I. I. L. a L. L. počas trvania ich manželstva a preto v prípade vymáhania pohľadávky veriteľa, táto môže byť uspokojená aj zo spoločného majetku nadobudnutého počas trvania manželstva. Nakoľko navrhovateľka zjavne nemala vedomosť o uzavretí uvedeného zmluvného vzťahu, jej návrh na nariadenie predbežného opatrenia označil súd prvého stupňa za oprávnený v snahe uchrániť majetok rodiny, z ktorej podľa návrhu na rozvod pochádza aj maloleté dieťa narodené v roku 2000.

Proti tomuto uzneseniu podal odporca v zákonnej lehote odvolanie, ktorým navrhol napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmeniť tak, že súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietne a odporcovi prizná náhradu trov odvolacieho konania. Úvodom odvolania navrhovateľ s poukazom na ust. § 74 ods. 2, § 84 a § 85 ods. 2 O. s. p. namietol, že predbežné opatrenie nebolo nariadené príslušným súdom a zákonným sudcom. Bez ohľadu na skutočnosť, či by návrh vo veci samej smeroval voči odporcovi (PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o.) alebo voči L. L. (Q. Č. XXX), nie je podľa odporcu možné na základe žiadneho zákonného kritéria určiť miestnu príslušnosť Okresného súdu Bratislava V na konanie vo veci samej a teda ani na konanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. V tejto súvislosti dal odporca do pozornosti aj čl. 48 ods. 1 Ústavy SR, § 3 ods. 3 zák. č. 757/2004 Z. z. a rozhodovaciu prax Ústavného súdu SR (nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 283/09), z ktorých vyvodil porušenie svojho ústavného práva na zákonného sudcu. Uznesenie, ktorým súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie odporca napadol aj pre nesplnenie podmienok pre nariadenie predbežného opatrenia. V tomto smere poukázal na viaceré súdne rozhodnutia (R 61/73, NS SR sp. zn. 3Obo 44/1997, NS SR sp. zn. 6Obo 48/01), ktorými bolo vyslovené, že pre prevzatie zabezpečovacieho záväzku jedným z manželov nie je potrebný súhlas druhého manžela. Táto otázka mala byť súdom prvého stupňa posúdená práve vo vzťahu k návrhu na nariadenie predbežného opatrenia z dôvodu, či je vôbec možné a prípustné uznať tvrdenia navrhovateľky v zmysle zákona ako dôvodné. Uviedol, že uzavretie zmluvy o pôžičke, prevzatie ručenia, ako aj pristúpenie k dlhu ako spoludlžník nie je úkonom, ku ktorému je potrebný súhlas druhého manžela, nakoľko sa nejedná o úkon, ktorým sa druhý manžel zaväzuje a teda na jeho základe mu nevzniká žiadna právna povinnosť. Mal za to, že skutočnosť, že pri prípadnom vymáhaní spoludlžníckeho záväzku je veriteľ oprávnený domáhať sa uspokojenia z vecí, ktoré nie sú predmetom výlučného vlastníctva spoludlžníka, ale patria do bezpodielového spoluvlastníctva spoludlžníka a druhého manžela nie je vo vzťahu k postaveniu veriteľa relevantná, nakoľko takéto uspokojenie pohľadávky veriteľa len jedného z manželov z majetku v BSM sa prejavuje totiž vo vzájomnom pomere len medzi manželmi - pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čo vyplýva z ust. § 150 Obč. zák.. Vzhľadom k uvedenému nie je podľa odporcu možné dospieť k opodstatnenosti návrhu, nakoľko na prevzatie spoludlžníckeho záväzku súhlas navrhovateľky objektívne potrebný nebol. Odporca tiež prvostupňovému súdu vytkol, že sa vôbec nezaoberal tým, že veci, ktoré sú v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, sú majetkom oboch manželov tak, že každý z týchto bezpodielových spoluvlastníkov je nositeľom všetkých práv a povinností vyplývajúcich z bezpodielového spoluvlastníctva spoločnej veci. Rozhodnutie súdu, podľa ktorého sa má odporca zdržať výkonu práv vo vzťahu k majetku patriacemu do bezpodielového spoluvlastníctva označil aj z tohto dôvodu za nezákonné. Z napadnutého uznesenia tiež podľa odporcu nevyplýva ani odôvodnenie všetkých procesných podmienok, ktoré sú nevyhnutné pre nariadenie predbežného opatrenia a teda na základe akých dôkazov a skutočností mal súd prvého stupňa za preukázanú bezprostredne hroziacu ujmu.

Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že súhlasí s námietkou miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Bratislava V, ktorý podľa nej síce rozhodol správne, avšak vôbec sa nezaoberal otázkou príslušnosti a vec nepostúpil na miestne príslušný súd.

Odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.), preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania potrebné bez jeho meritórneho preskúmania zrušiť a konanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 104 ods. 1 O. s. p. zastaviť.

Podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa § 74 ods. 2 veta prvá O. s. p. príslušný na nariadenie predbežného opatrenia je súd, ktorý je príslušný na konanie o veci.

Podľa § 75 ods. 8 veta druhá O. s. p. návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené.

Podľa § 84 O. s. p. na konanie je príslušný všeobecný súd účastníka, proti ktorému návrh smeruje (odporca), ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 85 ods. 1 O. s. p. všeobecným súdom občana je súd, v obvode ktorého má občan bydlisko, a ak nemá bydlisko, súd v obvode ktorého sa zdrúže.

Podľa § 85 ods. 2 O. s. p. všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v obvode ktorého má právnická osoba sídlo.

Podľa § 103 O. s. p. súd kedykoľvek za konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 veta prvá O. s. p. ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Podľa § 104 ods. 2 O. s. p. ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví.

Podľa § 105 ods. 1 O. s. p. súd skúma miestnu príslušnosť iba podľa § 88. Ak však navrhovateľ vystupuje v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ alebo ak miestnu príslušnosť namieta odporca, súd skúma miestnu príslušnosť prv než začne konať o veci samej. Neskôr ju skúma len na námietku účastníka, ak ju uplatní najneskôr pri prvom úkone, ktorý účastníkovi patrí.

Podľa § 221 ods. 3 O. s. p. ak odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti uzneseniu o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, zruší rozhodnutie, len ak zastavuje konanie.

Z obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa napadnutým uznesením na návrh navrhovateľky nariadil predbežné opatrenie, ktorým odporcovi uložil povinnosť zdržať sa výkonu práv zo zmluvy o revolvingovom úvere Č.. XXXXXX-XXXXX, uzatvorenej medzi odporcom ako veriteľom a

TOMO TRADE, s.r.o., IČO: 46 554 777, B. XXX ako dlžníkom a manželom navrhovateľky (L. L.) ako spoludlžníkom. Navrhovateľke bola súčasne súdom uložená povinnosť podať v lehote do 30 dní odo dňa doručenia napadnutého uznesenia návrh na začatie konania vo veci samej, predmetom ktorej malo byť určenie neplatnosti uvedenej zmluvy o revolvingovom úvere. Napadnuté uznesenie bolo navrhovateľke doručené dňa 26. 1. 2015. Odvolací súd lustráciou v databáze súdnych spisov zo dňa 14. 4. 2015 zistil, že navrhovateľka si uloženú povinnosť splnila, keď dňa 13. 2. 2015 podala na Okresnom súde Bratislava V návrh vo veci samej o určenie neplatnosti zmluvy vedený pod sp. zn. 14C/89/2015, ktorý je v súčasnosti evidovaný ako vybavený prevodom na iný súd. Odporca v odvolaní voči uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia, ktoré je v zmysle ust. § 105 ods. 1 veta tretia O. s. p. jeho prvým úkonom vo veci, namietal miestnu príslušnosť Okresného súdu Bratislava V na konanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a o návrhu vo veci samej a nerešpektovanie jeho ústavného práva na zákonného sudcu, keď napadnuté uznesenie nebolo podľa neho vydané príslušným súdom a zákonným sudcom.

Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej rozhodovacej praxi viackrát konštatoval, že „prvoradou podmienkou pre správne ustálenie osoby zákonného sudcu je správne ustálenie vecnej, resp. miestnej príslušnosti konajúceho súdu. Iba sudca určený podľa rozvrhu práce, ktorý je sudcom vecne a miestne príslušného súdu stanoveného zákonom, je zákonným sudcom v zmysle čl. 48 ods. 1 ústavy, resp. čl. 38 ods. 1 listiny. Procesný postup, v ktorom o veci účastníka konania nerozhodol zákonný sudca, resp. súd zriadený v súlade so zákonom, je nezlučiteľný s garanciami vyplývajúcimi z čl. 48 ods. 1 ústavy a napokon aj z čl. 6 dohovoru a rozhodnutie vydané v takomto konaní nemôže byť ústavne akceptovateľné pre porušenie ústavného práva účastníka konania nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi.“ (viď napr. III. ÚS 116/06, II. ÚS 283/09, II. ÚS 405/2010 a iné). V náleze zo dňa 5. júna 2013, sp. zn. II. ÚS 510/2012 Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že uvedené platí aj pre konanie a rozhodovanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a to bez ohľadu na jeho účel, ktorým je poskytnutie účinnej a rýchlej dočasnej ochrany práv navrhovateľa, nakoľko z ústavného hľadiska je neakceptovateľné, aby právo navrhovateľa na účinnú a rýchlu dočasnú ochranu práv bolo uprednostnené do tej miery, že tým dôjde k úplnému popretiu práva odporcu na zákonného sudcu. Pri riešení kolízie týchto dvoch ústavných práv je preto potrebné postupovať tak, aby sa poskytla ochrana obom týmto právam. V procesno-právnej situácii, kedy navrhovateľ podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia na miestne nepríslušnom súde, hoci miestna príslušnosť nevyplývala z ust. § 88 O. s. p. a navrhovateľ nevystupoval v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ, pričom odporca v konaní o odvolaní námietku miestnej príslušnosti uplatnil, konanie je podľa ústavného súdu nevyhnutné bez ďalšieho zastaviť a to pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Ak totiž v dôsledku postupu navrhovateľa nebolo možné poskytnúť vôbec ochranu právu odporcu na zákonného sudcu, potom nebolo možné ani poskytnúť ochranu právu navrhovateľa na urýchlené a účinné rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a navrhovateľ nesie procesno-právnu zodpovednosť za výsledok konania v prípade, keď sa návrhom obrátil na nepríslušný súd.

V prejednávanej veci odvolací súd vyhodnotil námietku miestnej príslušnosti uplatnenú odporcom pri prvom úkone, ktorý mu patril (odvolanie proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia) ako dôvodnú, nakoľko miestnu príslušnosť Okresného súdu Bratislava V nie je možné podľa § 85 ods. 2 O. s. p. odvodiť z miesta sídla odporcu, ktoré sa nachádza v obvode Okresného súdu Bratislava II a rovnako, pokiaľ by navrhovateľka v návrhu na začatie konania vo veci samej označila za žalovaných aj spoločnosť TOMO TRADE, s.r.o., ktorej sídlo sa nachádza v obvode Okresného súdu Bratislava III a L. L., ktorého všeobecným súdom je podľa § 85 ods. 1 O. s. p. Okresný súd Bratislava III, nebol by Okresný súd Bratislava V miestne príslušný na konanie o prejednávanej veci. S poukazom na skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané sudcom nepríslušného súdu (nezákonným sudcom) a v intenciách vyššie opísanej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky, odvíjajúcej sa okrem iného aj z platnej právnej úpravy, v zmysle ktorej odvolací súd nemôže napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa o predbežnom opatrení zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu, že súd bol nesprávne obsadený (§ 221 ods. 1 písm. g/ O. s. p.), odvolací súd musel napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa bez meritórneho preskúmania zrušiť a konanie o predbežnom opatrení pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania podľa § 103, § 104 ods. 1 v spojení s § 211 ods. 2 O. s. p. zastaviť. Nestotožnil sa pritom s názorom navrhovateľky, podľa ktorého súd prvého stupňa mal z vlastnej iniciatívy skúmať otázku miestnej príslušnosti, nakoľko navrhovateľka nevystupovala v čase podania návrhu vo viacerých veciach opätovne ako navrhovateľ a vo veci nebola daná ani osobitná výlučná miestna príslušnosť podľa

§ 88 O. s. p., čo sú jediné prípady, kedy je súd oprávnený skúmať miestnu príslušnosť aj podľa § 84 až 87 O. s. p.. V danom prípade preto nebolo úlohou prvostupňového súdu skúmať svoju miestnu príslušnosť na konanie a pokiaľ navrhovateľka podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia na miestne nepríslušnom súde, po rozhodnutí ktorého nie je možné tento nedostatok podmienky konania súčasne zakladajúci odňatie práva odporcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky na zákonného sudcu, odstrániť, z procesného hľadiska je plne zodpovedá za výsledok konania. Odvolací súd však dodáva, že zastavenie konania nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci (res iudicata) a preto sa navrhovateľka stále môže ochrany svojho práva domáhať novým návrhom na nariadenie predbežného opatrenia podaným na vecne a miestne príslušnom súde.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 3 O. s. p. v spojení s § 211 ods. 2, § 103 a § 104 ods. 2 O. s. p. zrušil a konanie zastavil.

O náhrade trov konania o predbežnom opatrení odvolací súd s poukazom na ust. § 145 O. s. p. nerozhodoval.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.